

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ЛЬВІВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ФІЗИЧНОЇ КУЛЬТУРИ
ІМЕНІ ІВАНА БОБЕРСЬКОГО

ПЕДАГОГІКА І ПСИХОЛОГІЯ ВИЩОЇ ШКОЛИ

ПРОГРАМА

нормативної навчальної дисципліни

підготовки магістра

напрямів: 01411 "Фізична культура (середня освіта);

017 "Фізична культура і спорт"

Львів - 2018 рік

РОЗРОБЛЕНО ТА ВНЕСЕНО:

Львівським державним університетом фізичної культури
Імені Івана Боберського

РОЗРОБНИКИ ПРОГРАМИ:

Доктор педагогічних наук, професор кафедри педагогіки та психології
Львівського державного університету фізичної культури
Степанченко Наталія Іванівна

ВСТУП

Курс “Педагогіка і психологія вищої школи” є основою психолого-педагогічної підготовки магістрів, які поповнять науково-викладацький корпус закладів вищої освіти.

Мета курсу – ознайомити магістрів із цілями та напрямками реформування вищої освіти, її структурою, системою, методологічними, психолого-педагогічними та методичними основами організації навчально-виховного процесу, науково-дослідної роботи у закладі вищої освіти.

Завдання курсу:

- озброїти майбутніх викладачів вищої школи та науковців методологією педагогіки і психології, глибокими знаннями основних педагогічних і психологічних категорій і понять;
- сформуванню розуміння високої значущості педагогічної праці у суспільному прогресі людини;
- сприяти виробленню у майбутніх викладачів індивідуального стилю науково-педагогічної діяльності;
- стимулювати майбутніх педагогів до професійного самовдосконалення, саморозвитку, самозростання;
- розкрити особливості організації навчально-виховного процесу у вищому навчальному закладі, а також сучасні підходи до методів, форм, засобів навчання й виховання;
- вдосконалювати вміння самостійно працювати з науковою (спеціальною, педагогічною, психологічною) літературою, з Інтернетом;
- розвивати творче, конструктивне мислення майбутніх викладачів як основи новаторської професійної майстерності.

Предметом вивчення навчальної дисципліни є навчально-виховна діяльність, яка здійснюється в закладах вищої освіти.

Програма вивчення нормативної навчальної дисципліни “*Педагогіка і психологія вищої школи*” складена відповідно до освітньо-професійної

програми підготовки *магістра* напрямів: «Фізична культура (середня освіта)», «Фізична культура і спорт».

Міждисциплінарні зв'язки: педагогічна психологія, філософія, фізіологія, соціологія, етнопедагогіка.

Програма навчальної дисципліни складається з таких змістових модулів:

1. Змістовий модуль 1. Гуманізація і гуманітаризація системи вищої освіти.
2. Змістовий модуль 2. Психологія взаємопорозуміння і взаємовідношень в групі.
3. Змістовий модуль 3. Методика викладання у вищій школі.

Згідно з вимогами освітньо-професійної програми студенти повинні:

знати :

- особливості і принципи гуманістичного підходу до вивчення особистості;
- основні особливості юнацького віку та особливостей екзистенційної кризи;
- критерії психічного здоров'я як складових розвитку особистості;
- особливості спілкування, взаємовідносин у студентській групі;
- засади, на яких ґрунтується державна політика України в галузі вищої освіти;
- принципи гуманістичного підходу до вивчення особистості;
- основні особливості неперервної освіти;
- компоненти професійної культури;
- форми і методи навчання;
- методи контролю і самоконтролю.

- вміти:

- застосовувати у викладацькій діяльності методи та технології психології вищої школи;
- використовувати психологічні та педагогічні знання для організації професійної діяльності (планування, контроль, управління групою тощо);
- складати психологічний портрет індивідуальності;
- характеризувати освітні рівні вищої школи;
- характеризувати освітньо-кваліфікаційний рівень «бакалавр», «магістр» за фахом «Фізична культура і спорт»;
- використовувати навчальні ігри у навчально-виховному процесі;
- володіти засадничими категоріями методики викладання у вищій школі та застосовувати їх при виконанні теоретичних і практичних завдань;
- ставити мету, планувати, організовувати, стимулювати, контролювати, аналізувати результати навчально-пізнавальної діяльності студентів;

- інтегрувати знання, які сприяють зростанню особистості, прояву її творчого потенціалу.

На вивчення дисципліни відводиться 90 годин / 3 кредити ECTS.

Інформаційний обсяг навчальної дисципліни

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ I. ГУМАНІЗАЦІЯ І ГУМАНІТАРИЗАЦІЯ СИСТЕМИ ВИЩОЇ ОСВІТИ

Тема 1. Психологія вищої школи. Предмет та задачі психології вищої школи. Загальні основи психології вищої школи. Місце психології вищої школи в системі психологічних наук. Категорії психології вищої школи. Зв'язок психології вищої школи з іншими науками. Сучасні методологічні аспекти психології вищої школи. Гуманізація і гуманітаризація вищої освіти. Психологічні вимоги до процесу навчання у вищій школі.

Тема 2. Психологія особистості. Сучасні теорії особистості. Критерії психічного здоров'я особистості. Особистість викладача. Поняття «індивідуальний імідж сучасного педагога». Види іміджів. Функції іміджу. Структура іміджу. Психологічні закономірності формування індивідуального іміджу сучасного педагога. Особистість студента, особливості юнацького віку. Кризи.

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ II. ПСИХОЛОГІЯ ВЗАЄМОРОЗУМІННЯ І ВЗАЄМОВІДНОШЕНЬ В ГРУПІ

Тема 3. Соціально-психологічна структура групи. Визначення групи, її структури, видів. Теорії лідерства. Типи лідерів. Стилi управління. Стилi педагогічного управління. Умови підвищення ефективності управління та співпраці. Умови створення гарної атмосфери у колективі для підвищення ефективності праці підлеглих.

Тема 4. Комунікативний процес. Психологія спілкування. Психологічна характеристика процесу комунікації. Моделі комунікації. Закони успішної комунікації. Види спілкування. Психологічні умови успішного спілкування. Засоби та бар'єри спілкування. Спілкування як процес сприйняття людьми один одного. Стилi педагогічного спілкування. Емоційний інтелект, емоційні компетенції.

Тема 5. Психологія конфлікту. Конфлікти та шляхи їх подолання. Зміст поняття «конфлікт». Типи конфліктів. Умови виникнення конфліктної ситуації. Стратегії поведінки в конфліктній ситуації. Типи конфліктних особистостей.

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ III. МЕТОДИКА ВИКЛАДАННЯ У ВИЩІЙ ШКОЛІ

Тема 6. Система вищої освіти в Україні, тенденції та перспективи розвитку. Вища освіта в Україні, її основні принципи і завдання. Тенденції та перспективи розвитку вищої освіти в розвинених країнах світу у ХХІ столітті. Інтеграція вищої освіти. Організаційно-правове забезпечення вищої освіти. Організація праці викладача вишу. Педагогічне навантаження.

Тема 7. Науково-методичне забезпечення навчального процесу. Місце та роль методичного забезпечення для якісної підготовки фахівців. Робоча програма дисципліни. План заняття. Опорні конспекти: їхня структура, методичні підходи до написання. Сучасні підручники та навчальні посібники. Комп'ютерна підтримка навчального процесу.

Тема 8. Методика проведення лекційних, семінарських і практичних занять. Види лекцій та їх особливості. Підготовка та організація лекційних занять. Лектор та аудиторія. Імідж лектора, його складові. Семінарські заняття: види і методика їх проведення. Практичні заняття як форма організації навчання. Навчально-методичне забезпечення проведення занять.

Тема 9. Сучасні технології навчання у виші. Сутність педагогічної інноватики. Інтерактивне навчання. Структура та процес ділової гри. Ігрові технології у вищій школі. Методика використання інформаційних технологій навчання: дистанційне навчання, комп'ютерні засоби професійно-педагогічної комунікації.

Тема 10. Діагностика знань студентів. Компоненти, функції і види контролю знань студентів. Методи і форми організації контролю знань, шляхи їх удосконалення. Рейтинговий контроль знань. Особливості проведення заліків та іспитів. Комплексні екзаменаційні білети та методика їх розробки. Методичне забезпечення контролю і оцінки знань студентів.

Рекомендована література

Базова

1. Абрамян В. Ц. Театральна педагогіка / В. Ц. Абрамян. – К. : Лібра, 1996. – 224 с.
2. Аносов І. П. Педагогічна антропологія / І. П. Аносов. – К. : Твімінтер, 2005. – 261 с.
3. Барбина Е. С. Формирование педагогического мастерства учителя в системе непрерывного педагогического образования / Е.С. Барбина. – К., 1997. – 153с.
4. Белорусова В. В. Воспитание в спорте / В. В. Белорусова. – М. : Физкультура и спорт, 1995.

5. Беседіна Л. М. Педагогічна майстерність, активні методи навчання та методична робота у навчальних закладах : метод. посіб. / Л. М. Беседіна, О. І. Сторубльов. – К. : Логос, 2009. – 204 с.
6. Бобошко Ю. М. Режиссер Лесь Курбас / Ю. М. Бобошко. – К., 1987. – 146 с.
7. Бодалёв А. А. Формирование понятия о другом человеке как о личности / А. А. Бодалев. – СПб. : Изд-во Санкт-Петербургского университета, 2001. – 135 с.
8. Бойко А. М. Оновлена парадигма виховання: шляхи реалізації / А. М. Бойко. – К. : ІЗМН, 1996. – 230 с.
9. Болотін Ю. П. Лекції з історії педагогіки України / Ю. П. Болотін, М. М. Окса . – Мелітополь, 1996. – 254 с.
10. Бондар В. І. Дидактика : підручник для студ. пед. вузів / В. І. Бондар. – К. : Либідь, 2005. – 263 с.
11. Булатова О. С. Педагогический артистизм : учеб. пособие для студ. высш. пед. учеб. завед. / О. С. Булатова. – М. : Академия, 2001. – 240 с.
12. Ващенко Г. Основи естетичного виховання / Г. Ващенко. – Мюнхен : УТС А. Жуковського в Лондоні, 1957. – 46 с.
13. Ващенко Г. Праці з педагогіки / Г. Ващенко. – К. : Школяр. Т.4, 2000. – 416с.
14. Використання західного досвіду у шкільній освіті України / упоряд. Н. Б. Вяткіна – К. : Абрис, 2002. – 184 с.
15. Вишневський О. І. Теоретичні основи педагогіки : курс лекцій / О. І. Вишневський, О. М. Кобрій, М. М. Чепіль; за ред. О. Вишневського. – Дрогобич : Відродження, 2001. – 268 с.
16. Вознюк Н. М. Етико-педагогічні основи формування особистості : навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. / Н. М. Вознюк. – К. : Центр навчальної літ-ри, 2005. –196 с.
17. Галузинський В. М. Педагогіка: теорія та історія : навч. посіб. / В. М. Галузинський, М. Б. Євтух. – К. : Вища школа, 1995. – 230 с.
18. Гиппенрейтер Ю. Б. Общаться с ребенком. Как? / Ю. Б. Гиппенрейтер– М. : ЧеРо, 2001. – 240 с.

19. Головатий М. Ф. Навчи себе сам / М.Ф. Головатий. – К. : МАУП, 2002. - 120с.
20. Гончаренко С. У. Педагогічні дослідження : метод. поради молодим науковцям / С. У. Гончаренко. – К. ; Вінниця : Вінниця, 2008. – 278 с.
21. Гончаренко С. У. Український педагогічний словник / С. У. Гончаренко– К. : Либідь, 1997. – 374 с.
22. Горанчук В. В. Психология делового общения и управленческих воздействий / В. В. Горанчук. – СПб. : Нева ; М. : ОЛМАПРЕСС Инцест, 2003. – 288 с.
23. Горбунов Г. Д. Психопедагогика спорта / Г. Д. Горбунов. – М. : Советский спорт. – 2007. – 296 с.
24. Грехнев В. С. Культура педагогического общения : книга для учителя / В. С. Грехнев. – М. : Просвещение, 1990. – 144 с.
25. Громадянська освіта : книга для вчителя / Р. А. Арцишевський, Т. В. Бакка, І. М. Гейко [та ін.]. – Л. : ТЕКА, 2002. – 158 с.
26. Державна національна програма «Освіта: Україна ХХІ століття» // Освіта. – 1995. – 15 серп. – № 44/46.
27. Деркач А. Педагогическое мастерство тренера / А. Деркач, А. Исаев. – М. : Физкультура и спорт, 1981. – 375 с.
28. Деркач А. А. Творчество тренера / А. А Деркач, А. А Исаев – М. : Физкультура и спорт, 1982. – 239 с.
29. Дичківська І. М. Інноваційні педагогічні технології : навч. посіб. для студ. вузів / І. М. Дичківська. – К. : Академвидав, 2004. – 352 с.
30. Энкельманн Николаус Б. Харизма. Личностные качества как средство достижения успеха в профессиональной и личной жизни / Николаус Б. Энкельманн; пер. с нем. – М. : Итерэксперт, 2000. – 272 с.
31. Живодьор В. Ф. З історії національного шкільництва : навч.-метод. посіб. / В. Ф. Живодьор, А. А. Сбруева, М. Ю. Рисіна– К. : ІЗМН, 1998. – 144 с.
32. Заграва Д. І. Уроки педагогічної майстерності / Д. І. Заграва - К., 1989-125 с.
33. Закон України «Про освіту» // Голос України. – 1991. – 26 червня.

34. Зорина Л. Я. Слово учителя в учебном процессе / Л. Я. Зорина. – М. : Знание, 1984. – 80 с.
35. Зязюн И. А. Основы педагогического мастерства / И. А. Зязюн. – М. : Просвещение, 1989. – 315 с.
36. Зязюн І. А. Педагогіка добра: ідеали і реалії : наук.-метод. посіб. /
37. Історія педагогіки : навч. посіб. / за ред. О. А. Дубасенюк, М. В. Левківського. – Житомир : ЖДПУ, 1999. – 336 с.
38. Кан-Калик В. А. Учителю о педагогическом общении / В. А. Кан-Калик. – М. : Просвещение, 1987. – 192 с.
39. Класний керівник у сучасній школі : метод. посіб. – К. : Віпол, 1996. – 151 с.
40. Ковальчук Л. Основы педагогической мастерности : навч. посіб. / Лариса Ковальчук . – Л., 2007. – 608 с.
41. Концептуальні засади демократизації та реформування освіти в Україні: педагогічні концепції. – К. : Школяр, 1997.
42. Кравець В. Зарубіжна школа і педагогіка ХХ століття / В. Кравець. – Т., 1996. – 290 с.
43. Кравець В. Історія класичної та зарубіжної педагогіки та шкільництва : навч. посіб. для студ. пед. навч. закл. / В. Кравець. – Т., 1996. – 436 с.
44. Критерії оцінювання навчальних досягнень учнів у системі загальноосвітньої середньої освіти / за заг. ред. В. О. Огнев'юка – К.; Ірпінь : Перун, 2004. – 176 с.
45. Кузьмин Н. В. Основы вузовской педагогической : учеб. пособие / Н. В. Кузьмина. – Л. : Изд-во Ленинград. ун-та, 1972. – 118 с.
46. Кузьмина. – Л. : Изд-во Ленинград. ун-та, 1970. – 114 с.. Кузьмина Н. В. Методы исследования педагогической деятельности / Н. В.
47. Кузьмина Н. В. Профессионализм деятельности преподавателя и мастера производственного обучения профтехучилища / Н. В. Кузьмина. – М. : Высш. шк., 1989. – 167 с., ил.
48. Кузьмина Н. В. Способности, одаренность, талант учителя : в помощь лектору / Н. В. Кузьмина. – Л., 1985. – 32 с.

49. Кузьмина Н. В. Формирование педагогических способностей / Н. В. Кузьмина. – Л. : Изд-во Ленинград. ун-та, 1961. – 97 с.
50. Кузьмінський А. І. Педагогіка : підручник / А. І. Кузьмінський, В. Л. Омеляненко. – К. : Знання-Прес, 2003. – 418 с.
51. Куницына В. Н. Межличностное общение : учеб. для вузов / В. Н. Куницына, Н. В. Казаринова, В. М. Погольша – СПб. : Питер, 2002. – 384 с.
52. Куписевич Ч. Основы общей дидактики / Ч. Куписевич. – М. : Высшая школа 1986. – 366 с.
53. Кухарев Н. В. На пути к профессиональному совершенству : кн. для учителя / Н. В. Кухарев. – М. : Просвещение, 1990. – 159 с. – (Мастерство учителя: идеи, советы, предложения)
54. Леонтьев А. А. Педагогическое общение / А. А. Леонтьев. – М. : Знание, 1979. – 47с.
55. Лозова В. І. Теоретичні основи виховання і навчання : навч. посіб. / В. І. Лозова, Г. В. Троцько– Х. : ОВС, 2002. – 400 с.
56. Любар О. О. Історія української педагогіки / О. О. Любар, М. Г. Стельмахович, Д. Т. Федоренко; за ред. М. Г. Стельмаховича. – К. : ІЗМН, 1998. – 356 с.
57. Луцюк А. М. Василь Сухомлинський про педагогічну майстерність учителя : монографія / А. М. Луцюк. – Луцьк : Надстир'я, 2003. – 208 с.
58. Лях В. Концепція формування особистості в процесі фізичного виховання школярів у вченні П. Ф. Лесгафта / В. Лях // Молода спортивна наука України : зб. наук. ст. з галузі фіз. культури і спорту. – Л. : ЛДФК, 2000. – Вип. 4. – С. 36–37.
59. Льюис Д. Тренинг эффективного общения / Д. Льюис. – М. : ЭКСМО Пресс, 2002. – 224 с.
60. Макаренко А. С. Педагогические сочинения : в 8 т. / А. С. Макаренко. – М. : Педагогика, 1983. – 362 с.
61. Мартинюк І. Національне виховання. Теорія та методологія : метод. посіб. / І. Мартинюк. – К. : ІСДО, 1995. – 160 с.

62. Мастерство актера в терминах и определениях К. С. Станиславского. – М., 1961. – 519 с.
63. Матвеев В. Ф. Педагогические задачи : материалы для ролевых игр / В. Ф. Матвеев // Учителю о педагогической технике / под ред. Л. И. Рувинского. – М., 1987. – С. 139–156.
64. Мойсеюк Н. Педагогіка / Н. Мойсеюк. – К. : Вища школа, 2007. – 629 с.
65. Мойсеюк Н. Є. Педагогіка : навч. посіб. / Н. Є. Мойсеюк. – 4-е вид., доп. – К. : КДНК, 2003. – 615 с.
66. Нариси історії українського шкільництва 1905–1933 : навч. посіб. / О. В. Сухомлинська [та ін.]. – К. : Заповіт, 1996. – 304 с.
67. Національна доктрина розвитку освіти України // Освіта. – 2001. – 11/18 лип.
68. Немирович-Данченко В. И. О творчестве актера. Хрестоматия : учеб. пособие для театральных учебных заведений / В. И. Немирович-Данченко. – М., 1984. – 623 с.
69. Основы педагогического мастерства / под ред. И.А. Зязюна. – К. : Вища школа, 1987. – 207 с.
70. Основы педагогического мастерства / под ред. И. А. Зязюна. – М. : Просвещение, 1989. – 302 с.
71. Островерхова Н. Аналіз уроку: концепції, методики, технології / Н. Островерхова. – К. : ІНКОС, 2003. – 352 с.
72. Падалка О. С. Педагогічні технології : посібник / О. С. Падалка, А. М. Нісімчук., І. О. Смолюк, О. Т. Шпак – К.:Українська енциклопедія, 1995.- 252 с.
73. Палтишев М. М. Педагогічна майстерність і шляхи її досягнення (у пошуках практико орієнтованих дидактичних підходів) : навч.-метод. посіб. для слухачів курсів удосконалення вчителів / М. М. Палтишев. – К. : Видавець О. М. Ешке, 2000. – 119 с.
74. Панфилова А. П. Игровое моделирование в деятельности педагога : учеб. пособие для студ. высш. учеб. завед. / А. П. Панфилова ; под общ. ред. В. А.

- Сластенина, И. А. Колесниковой. – 3-е изд., испр.– М. : Академия, 2008. – 368 с. – ISBN 978-5-7695-5015-7.
75. Педагогіка / за ред. М. Д. Ярмаченка. – К. : Рад. школа, 1991. – 287 с.
76. Педагогіка : навч. посіб. / В. М. Галузяк, М. І. Сметанський, В. І. Шахов. – Вінниця : Вінолбдруккарня, 2000. – 200 с.
77. Педагогика спортивного коллектива : учеб. пособие / И. Н. Решетень [и др.]. – Малаховка : МОГИФК, 1987. – 77 с.
78. Педагогічна майстерність / за ред. І. А. Зязюна. - К. : Вища школа, 1997. - 349 с.
79. Педагогічна майстерність : навч. програма / уклад. : А. І. Мамалига, Ю. П. Єлісовенко, Л. М. Хоменко. – К. : КНУ ім. Тараса Шевченка. – 17 с.
80. Педагогічна майстерність : підручник / І. А. Зязюн, Л. В. Карамущенко, І. Ф. Кривонос [та ін.] ; за ред. І. А. Зязюна. – 2ге вид., допов. і переробл. – К. : Вища шк., 2004. – 422 с.
81. Педагогічна творчість і майстерність : хрестоматія / уклад. Н. В. Гузій. – К. : ІЗМН, 2000. – 168 с.
82. Педагогічне мовлення : навч.-метод. посіб. зі спецкурсу для педагогічних закладів / Л. В. Долинська, О. В. Гоголь, Л. М. Зінченко. – К., 1996. – 56 с.
83. Педагогічні інновації у сучасній школі. – К. : Освіта, 1994. – 156 с.60.
Педагогічна майстерність / за ред. І. А. Зязюна. - К. : Вища школа, 1997 - 349 с.
84. Педагогическое мастерство и педагогические технологии : учеб. пособие / под ред. Л. К. Гребенкиной, Л. А. Байковой. – 3е изд., испр. и доп. – М. : Пед. об-во России, 2000. – 256 с.
85. Пилипчук В. В. Дидактичний пошук А. Макаренка / В. В. Пилипчук // Педагогіка і психологія. – 1998. – № 1. – С. 71–76.
86. Підласий І. П. Практична педагогіка, або Три технології : інтеракт. підр. для педагогів ринкової системи освіти / І. П. Підласий. – К. : Слово, 2004. – 616 с.
87. Пірен М. І. Конфліктологія : підручник / М. І. Пірен. – К. : МАУП, 2003. –

- 360 с.
88. Подласый И. М. Педагогика / И. М. Подласый - М. : Просвещение, 1996. - 478 с.
89. Практикум з педагогіки : навч. посіб. – Вид. 3-тє, перероб. і допов. / за заг. ред. О. А. Дубасенюк. – К. : Центр навчальної літератури, 2004. – 464 с.
90. Практична педагогіка виховання : посіб. з теорії та методики виховання / за ред. М. Ю. Красовицького – К. : Івано-Франківськ, 2000. – 218 с.
91. Профессионально-педагогическое мастерство тренера : метод. пособие / сост. Горбаль А. М. – Малаховка : МОГИФК, 1998. – 33 с.
92. Професійна підготовка студентів педагогічного інституту / за ред. В. О. Юматова, З. В. Гоголевої, Ю. А. Гапона. – К. : Вища шк., 1981. – 184 с.
93. Растригіна А. М. Педагогіка свободи: методологічні та соціально-педагогічні основи / А. М. Растригіна. – Кіровоград : Імекс ЛТД, 2002. – 260 с.
94. Реан А. А. Социальная педагогическая психология / А. А. Реан, Я. Л. Коломинский– СПб. : Питер, 2000. – 416 с.
95. Редлих С. М. Адаптация начинающих педагогов : профессиональные проблемы образования: концепции и подходы / под ред. Л. И. Кундозеровой. – М. ; Новокузнецк, 1998. – С. 88–102.
96. Редлих С. М. К вопросу о качестве подготовки учителей / С. М. Редлих // Педагогика. – 1999. – № 1. – С. 63–68.
97. Рейс Ф. 500 лучших советов тренеру / Ф. Рейс, Б. Смит ; пер. с англ. – СПб. : Питер, 2001. – 128 с.
98. Розвиток народної освіти і педагогічної думки на Україні (X–початок XX ст.) : нариси / за ред. М. Д. Ярмаченка. – К. : Радянська школа, 1991. – 381 с.
99. Руденко Ю. Д. Основи сучасного українського виховання / Ю. Д. Руденко. – К. : Вид-во ім. О. Теліги, 2003. – 328 с.
100. Рудницька О. П. Основи педагогічних досліджень / О. П. Рудницька, А. Г. Болгарський, Т. Ю. Свистельнікова– К. : Експрес-об'ява, 1998. – 143 с.

101. Русова С. Вибрані педагогічні твори / Софія Русова. – К. : Освіта, 1996. – 256 с.
102. Селевко Г. К. Современные образовательные технологии : учеб. пособие / Г. К. Селевко. – М. : Народное образование, 1998. – 256 с.
103. Симонов П. В. Метод Станиславского и физиология эмоций / П. В. Симонов. – М., 1962. – 139 с.
104. Синиця І. О. З чого починається педагогічна майстерність / І. О. Синиця. – К. : Рад. шк., 1972. – 167 с.
105. Словник термінології з педагогічної майстерності / за ред. Н. М. Тарасовича. – Полтава, 1995. – 63 с.
106. Сорока Г. І. Сучасні виховні системи та технології: навчально-виховний процес : метод. посіб. для керівників шкіл / Г. І. Сорока. – Х. : Веста, Ранок, 2002. – 128 с.
107. Станиславский К. С. Моя жизнь в искусстве : работа актёра над собой / Станиславский К. С. // Собр. соч. : в 8т. – М. : Искусство, 1954;1955. – Т. 1-3.
108. Станиславский К. С. Работа актёра над собой / К. С. Станиславский // Собр. соч. : в 9 т. – М. : Искусство, 1989. – Т. 2, ч. 1. – 511 с.
109. Станиславский К. С. Работа актёра над собой / К. С. Станиславский // Собр. соч. : в 9 т. – М. : Искусство, 1990. – Т. 3, ч. 2. – 505 с.
110. Стельмахович М. Г. Українська народна педагогіка : навч.-метод. посіб. / М. Г. Стельмахович. – К. : ІЗМН. 1997. – 232 с.
111. Ступарик Б. М. Національна школа: витоки, становлення : навч.-метод. посіб. / Б. М. Ступарик. – К. : ІЗМН, 1998. – 336 с.
112. Сухомлинский В. А. Избранные произведения : в 5 т. / В. А. Сухомлинский. – К. : Рад. школа, 1979. 325 с.
113. Сухомлинський В. О. Серце віддаю дітям / В. О. Сухомлинський // Вибрані твори : у 5т. – К. : Рад. шк., 1977. – Т. 3. – 670 с.
114. Сухомлинський В. Сто порад учителям / В. Сухомлинський // Вибрані твори : у 5 т. – К. : Рад. шк., 1976. – Т. 2. – С. 419–654.

115. Сучасні педагогічні технології : навч. посіб. / А. С. Нісімчук [та ін.]. – К. : Просвіта, 2000. – 365 с.
116. Трухін І. О. Основи шкільного виховання : навч. посіб. / І. О. Трухін, О. Т. Шпак. – К. : Центр навчальної літ-ри, 2004. – 368 с.
117. Ушинський К. Д. Людина як предмет виховання. Спроба педагогічної антропології / К. Д. Ушинський // Вибр. твори : у 2 т. – К., 1983. – Т. 1. – С. 192–471.
118. Фіцула М. М. Педагогіка : навч. посіб. для студ. вищ. пед. закл. освіти / М.М Фіцула – К. : Академія, 2000. – 542 с.
119. Фіцула М. М. Педагогіка : навч. посіб. для студ. вузів / М. М. Фіцула. – 2-е вид., випр. і доп. – К. : Академія, 2005. – 560 с.
120. Ханін Ю. Л. Психологія об'єднання в спорті / Ю. Л. Ханін. – М. : Фізкультура і спорт, 1980. – 208 с.
121. Харламов І. Ф. Педагогіка / І. Ф. Харламов– М. : Просвещеніє, 1996. – 576 с.
122. Хрестоматія по історії зарубіжної педагогіки : учеб. пособие для студ. пед. ин-тов / сост. и авт. вводных статей А. И. Пискунов. – 2-е изд., перераб. – М. : Просвещеніє, 1981. – 528 с.
123. Цимбалюк І. М. Підвищення професійної кваліфікації: психологія педагогічної праці : навч.-метод. посіб. / І.М. Цимбалюк – 2-ге вид. –К. : Професіонал, 2004. – 150 с.
124. Школа класного керівника / упоряд. М. Голубенко. – К. : Шкіл. Світ ; Вид. Л. Галіцина, 2005. – 128 с.
125. Ягупов В. В. Педагогіка: навчально-виховний процес : навч. посіб. / В. В. Ягупов– К. : Либідь, 2003. – 560 с.

14. Електронні ресурси

1. Всероссийский интернет-педсовет [Электронный ресурс]. – Режим доступа: <http://pedsovet.org>.

2. Гончар О. В. Форми і методи педагогічної взаємодії учасників навчального процесу в системі вищої школи другої половини ХХ століття [Електронний ресурс] / О. Гончар. – Режим доступу : www.nbuiv.gov.ua/portal/soc_gum/ppmb/texts/2010_5/10govxhc.pdf
3. Гульбс О. А. Особистісне становлення викладача вищої школи в професійній діяльності [Електронний ресурс] / О. А. Гульбс. – Режим доступу : www.nbuiv.gov.ua/portal/soc_gum/pib/2009_5/PB-5/PB-5_47.pdf
4. [Дидактор – сайт педагога-практика](http://didaktor.ru/) [Електронний ресурс]. – Режим доступу: didaktor.ru/
5. Елементи педагогічної майстерності [Електронний ресурс]. – Режим доступу : www.grinchuk.lviv.ua/referat/1/1099.html
6. Євдокімова О. О. Педагогічна майстерність викладачів вищої школи і фактори, що впливають на її формування [Електронний ресурс] / О. О. Євдокімова – Режим доступу : www.nbuiv.gov.ua/portal/soc_gum/pzpp/2010_12_2/81-89.pdf
7. Журнал «Сучасна Освіта» [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://s-osvita.com.ua/>
8. [Издательский дом «Первое сентября»](http://1september.ru/) [Електронний ресурс]. – Режим доступу: 1september.ru/
9. Кайдалова Л. Г. Професійна компетентність та імідж сучасного викладача [Електронний ресурс] / Л. Г. Кайдалова– Режим доступу : www.nbuiv.gov.ua/portal/soc_gum/ppmb/texts/2009-01/09klgimt.pdf
10. Квак О. В. Формування педагогічної техніки, як важливої основи педагогічного професійного мислення [Електронний ресурс] / О. В. Квак– Режим доступу : www.bati-referaty.net.ua/engine/download.phpid
11. Кузьмінський А. І. Педагогіка вищої школи : навч. посіб. [Електронний ресурс] / А. І. Кузьмінський – К. : Знання, 2005. – 486 с. – Режим доступу : www.info-library.com.ua/books-book-105.ht
12. [Міністерство освіти і науки, молоді та спорту України](http://mon.gov.ua/) [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://mon.gov.ua/>

13. [Національна академія педагогічних наук України](#) [Електронний ресурс]. – Режим доступу: naps.gov.ua/
14. Обривкіна О. М. Сучасні форми методичної роботи з підвищення педагогічної майстерності викладачів в університеті [Електронний ресурс] / О. М. Обривкіна – Режим доступу: www.nbuv.gov.ua/portal/soc_gum/nvnau_ppf/2010_155.../10oom.pdf
15. Образовательный портал «Учеба» [Электронный ресурс]. – Режим доступа: <http://ucheba.com>
16. Ольшанська Н. Конфлікт і взаємодія [Електронний ресурс] / Н. Ольшанська. – Режим доступу :<http://osvita.ua/school/psychology/675>
17. Ортинський В. Л. Педагогіка вищої школи : навч. посіб. [для студ. вищ. навч. закл [Електронний ресурс] / В. Л. Ортинський. – К. : Центр учбової літератури, 2009. – 472 с. – Режим доступу : <http://pidruchniki.com.ua/pedagogika/>
18. Освітній портал – освіта в Україні, освіта за кордоном [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.osvita.org.ua/>
19. Освітній проект ІНТЕРШКОЛА [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://is4all.in.ua/>
Острів Знаний [Электронный ресурс]. – Режим доступа: <http://ostriv.in.ua/>
20. Партнерство в навчанні: освітня мережа [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://ua.partnersinlearningnetwork.com/>
21. Педагогическая библиотека [Электронный ресурс]. – Режим доступа : <http://www.pedlib.ru>.
22. Педагогическая наука и образование в России и за рубежом: региональные, глобальные и информационные аспекты [Электронный ресурс]. – Режим доступа : <http://www.rspu.edu.ru>.
23. Педагогіка [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://pedagogika.at.ua>.
24. Педагогічні персоналії [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://pedagogika.at.ua/publ/pedagogichni_personaliji/6.

25. Планета учителѐй [Электронный ресурс]. – Режим доступа : <http://planets.ucoz.ua>.
26. Програма Intel «Навчання для майбутнього» [Електронний ресурс] // Intel. Навчання для майбутнього в Україні. – Режим доступу: <http://www.iteach.com.ua/>
27. Сєдашова О. А. Партнерство: нова модель педагогічної взаємодії викладача та студента у ВНЗ України [Електронний ресурс] / О. А. Сєдашова – Режим доступу :<http://nauka.zinet.info/3/sedashova.php>
28. Стахневич В. До проблеми формування індивідуального професійно-педагогічного іміджу викладача вищого аграрного навчального закладу [Електронний ресурс] / В. Стахневич, Н. Срібна // Вісник Львівського нац. університету. Серія : Педагогіка. – Л., 2009. – Вип. 25, ч. 1. – С. 263–270. – Режим доступу :http://194.44.242.244/portal/Natural/VLNU/Ped/2009_25-1/index.html
29. Стецюк К. В. Педагогічна культура викладача в контексті вимог Болонського процесу [Електронний ресурс] / К. В. Стецюк, О. А. Сєдашова– Режим доступу: http://lp.edu.ua/Institute/IGS/IPP/WebRC/issues/Stetsyuk_Syedashova.htm
30. Уроки. нет : все для учителя [Электронный ресурс]. – Режим доступа : <http://www.uroki.net/>
31. Физкультура на 5 : сайт учителей физкультуры [Электронный ресурс]. – Режим доступа : <http://fizkultura-na5.ru/>
Almamater: [Всє для преподавателей!](http://almamater.com.ua/) [Электронный ресурс]. – Режим доступа : <http://almamater.com.ua/>
- 32 European Training Village : Policy Report [Electronic resource]. – Access mode : <http://www2.trainingvillage.gr/etv/policyreport/policyreport.asp>.
33. Europeana [Electronic resource]. – Access mode : <http://www.europeana.eu/portal/>.

34. Eurydice — Network on Educational System and Policies in the Europe / EACEA [Electronic resource]. – Access mode : http://eacea.ec.europa.eu/education/eurydice/index_en.php.

Inter-педагогика [Электронный ресурс]. – Режим доступа : <http://www.inter-pedagogika.ru/>

4. Форма підсумкового контролю успішності навчання

Форма контролю: екзамен.

5. Засоби діагностики успішності навчання

Тестові завдання для визначення рівня знань студентів у балах по кожному змістовному модулю. Педагогічні ситуації та задачі. Практикум з педагогічної техніки.

6. Засоби діагностики успішності навчання

Тестові завдання для визначення рівня знань студентів у балах по кожному змістовному модулю.

Педагогічні ситуації та задачі.